Utrecht Lumen

NL

Ontdek de stad in het donker

Utrecht

ontdek-utrecht.nl

Utrecht Lumen

Als het daglicht de straten van Utrecht verlaat, komen de verlichte verhalen van Utrecht Lumen tot leven.

Deze kunstwerken werpen een bijzonder licht op de historie, de bewoners, de functie of de symboliek van een bouwwerk of locatie.

Sommige lichtkunstwerken spelen met een bekend gebouw. Andere nemen je mee naar een verrassende plek waar je anders niet zo snel zou komen of overdag volledig aan voorbij zou gaan.

Utrecht Lumen biedt tours met gids langs artistieke lichtprikkels. Zo ontdek je het hele verhaal achter elk kunstwerk en krijg je een interessant inkijkje in de unieke geschiedenis van locaties en gebouwen. Laat je verrassen door subtiele boodschappen, visuele feestjes en verhalende stralen.
Ontdek de stad in het donker en boek jouw Utrecht Lumen tour via ontdek-utrecht.nl/lumen

Wil je de pareltjes liever zelf spotten? Laat je online inspireren, stel je eigen lichtroute samen en bekijk de kunstwerken voordat het daglicht ze weer laat verdwijnen. Utrecht Lumen is 7 dagen per week in de avond te zien.

Lichtinstallatie Pausdam 1

In het paleis Paushuize op de Pausdam heeft ooit de enige Nederlandse paus, Adrianus VI, gewoond. Of woont hij er nog steeds? Lichtkunstenaars Jan Hein Daniels en Willem Hoebink laten het pand door middel van abstracte lichtbeelden achter de ramen 'ademhalen'. Wanneer de avond valt, komen Paushuize en het Universiteitspand op de kop van de Trans tot leven. Het licht vult de ramen met flarden van oude zielen, suggestieve figuren en poëtische lichtbeelden. Boven de voordeuren verschijnen op onvoorspelbare momenten een kerkuil en een witte duif, een grafische metafoor van beide panden.

Pausdam

2 Van wie zijn deze vleugels?

Op de muur van het Louis Hartlooper Complex, het voormalige politiebureau Tolsteeg, vind je het lichtkunstwerk van de Russische kunstenaar Ilya Kabakov. Hij visualiseerde de historische rol van het bureau door een muur in twee vlakken te verdelen met neonbuizen. Langs de randen lichten blauwe vleugels op: een Russisch symbool voor de politiemacht. Het kunstwerk verwijst ook naar de Holocaust. In WO II was Bureau Tolsteeg de plek waar alle Joodse Utrechters gevangen zaten voordat ze gedeporteerd werden.

Wijde Doelen
(om de hoek van de Tolsteegbrug)

3 Janslicht

Het betoverende Janslicht geeft het Janskerkhof een sprookjesachtige uitstraling. Dit lichtkunstwerk van Atelier Lek voert je langs de drie bouwstijlen van de Janskerk.

Janskerkhof 26

4 Monument for Digital Failure

Hoe dit interactieve glas-in-loodwerk van vijf bij vijf meter eruitziet, hangt af van je gezichtspunt. Doordat verf en ondergrond op elkaar inwerken, lijkt het kunstwerk wel te bewegen. Jij bepaalt hoe het licht straalt.

Neude 11

Het licht schijnt in en om de Buurkerk

5

Overdag vult de zon de eenvoudige Buurkerk met een warmwit licht. En als de zon vertrokken is, draait het lichtkunstwerk van Gabriel Lester de rollen graag om. Bij nacht geeft de Buurkerk als het ware het opgespaarde licht vrij en werpt het als een kleurrijk mozaïek voor je voeten. Alsof de witte ramen 180 graden gedraaid zijn en gevuld met kleurig glas in lood. De kleuren en patronen hebben een verrassende uitwerking op het karakter van het verstilde plein van het Buurkerkhof.

Buurkerkhof

6 Burn the Village Feel the Warmth

Kunstenaar Nathan Coley onderzoekt hoe hij de beleving van onze omgeving kan beïnvloeden met zijn kunstwerken, zoals deze opvallende tekst.

Catharijnesingel 55

7 Zichtbaar wonderlijk door licht

Met verschillende illuminaties verleidt het licht je om de diverse lagen te ontdekken van deze romaanse kerk met oorsprong in de 11e eeuw. Volg je gevoel en waan je op het goed verstopte Pieterskerkhof even in vroeger tijden.

Pieterskerkhof 5

8 Eenvoud en verfijning

Bij de Stadsschouwburg vind je een fascinerend kunstwerk van bewegende lichtpuntjes die met een snelheid tussen de 195 meter en 195 kilometer per uur rondddolen. De beweging van de lichtjes heeft een cyclus die langer is dan de lengte van een mensenleven.

Lucas Bolwerk 24

Nissen Drift 9

Als je een groep vierdejaarsstudenten van de HKU de beschikking geeft over een locatie en techniek, dan krijg je zoiets spectaculairs als de nissen aan de Drift. Overdag is het een onbeduidende plek die toegang biedt tot een transformatorstation en een rioolpompstation. 's Avonds is het een magische ruimte die een geheel eigen leven lijkt te leiden dankzij slimme 3D-projecties en technische hoogstandjes die spelen met materialen, texturen, games, afbeeldingen, muziek, filmscènes en andere wonderlijke lichtillusies.

Halo Willibrordkerk 10

Wie overdag langs de gevels loopt van de huizen in de Minrebroederstraat, ziet een rijkdom aan details. En voor je het weet ben je de Sint Willibrordkerk voorbijgelopen zonder dat je het doorhad. De onopvallende gevel lijkt eerder een woonhuis dan een grote, monumentale kerk. Kunstenaar Titia Ex wilde de kerk één keer per etmaal uit de gevelrij laten springen met een subtiel lichtkunstwerk dat 's avonds alle blikken direct op de kerk vestigt: een lichtgevende halo als contrast tegen de donkere hemel. Eenvoudig en magisch tegelijk.

Minrebroederstraat 21

11 IK

Kunstenaar Jan van Munster gebruikt vaak tegenstellingen in zijn werk: dag en nacht, licht en donker. Zo ook bij het Rijksgebouw, met de IK die in het donker oplicht.

Moreelsepark 1

12 Change Your Mind, Feel Time, Imitate Touch

Geïnspireerd door de media werkt kunstenaar Les Levine vaak met een wervend opschrift en een pakkend beeld. Net als bij elk effectief reclamebord is bij dit lichtkunstwerk sprake van een verrassende combinatie van woord en beeld.

Kruisdwarsstraat (gebouw Parnassos)

13 Doubt

Het woord 'doubt' verwijst naar het Amerikaanse rechtssysteem. Daarin gold namelijk dat iemand alleen veroordeeld mocht worden als zijn schuld vaststond 'beyond a shadow of doubt'. Nancy Dwyer werkt veel met humoristische of ironische woorden en woordspelingen. Haar beelden zijn helder en duidelijk; taal en beeld versmelten in haar werk als het ware tot één geheel.

Vredenburgknoop (in het water)

Online kaart
Bekijk alle lichtkunstwerken in Utrecht ook online, inclusief interactieve kaart met de locaties.

14 Hou vast

De Utrechtse dichter Ingmar Heytze maakte op deze locatie in opdracht van het verzorgingshuis een gedicht over wat COVID-19 betekent voor alle betrokkenen. Bijzonder detail: het handschrift is van een bewoner.

Beneluxlaan 928

15 Raamwerk Centraal Museum

Dynamische en steeds wisselende projectie aan de buitengevel van het Centraal Museum. Een waar schouwspel, verbonden aan de tentoonstelling van dat moment.

Nicolaaskerkhof

16 Marking the Castellum Wall

Bij Utrecht bevond zich in de Romeinse tijd de noordgrens van het Romeinse rijk, de limes. Op de plek van het Domplein stond een vesting met een muur. Utrecht heette toen nog Traiectum en het Romeinse fort Castellum Traiectum. De muur is natuurlijk allang verdwenen. Maar 's avonds rijst hij elk kwartier even op uit het wegdek van de Domstraat, Servetstraat en Korte Nieuwstraat. Als de geest van toen in de vorm van een magische lijn van stoom en gekleurd licht.

Domstraat, Servetstraat, Korte Nieuwstraat

't Tunneltje 17

Tunnels hebben in het centrum van Utrecht altijd een belangrijke rol gespeeld om met een kar van de straat naar de werf af te dalen. Zo ook het tunneltje vanaf de Ganzenmarkt dat uitkomt bij de kelder van de Winkel van Sinkel. Kunstenaar Erik Groen combineerde het historische idee van iemand die met een fakkel door de tunnel loopt met moderne techniek. Het lichtkunstwerk 'loopt' met je mee, past zich aan de kleur van je kleding aan, wisselt van intensiteit en verandert de muren in projectieschermen voor allerlei patronen. Een unieke ervaring.

Ganzenmarkt

Vijf bruggen 18

De vijf boogbruggen over de Oudegracht zijn door de eeuwen heen zeer bepalend geweest voor de uitstraling van de binnenstad van Utrecht. Dat wilde lichtontwerper Har Hollands benadrukken met een dynamisch lichtbeeld, dat de brug en het stromende water eronder op elkaar laat reageren. De reflectie van het daglicht in het water wordt na zonsondergang vertaald in een samenspel van blauw en wit licht dat elkaar afwisselend versterkt en opheft.

Viebrug, Kalisbrug, Bezembrug, Bakkerbrug en Stadhuisbrug

19 Baken

Utrecht, de geboortestad van Gerrit Rietveld, en Amersfoort, de geboortestad van Piet Mondriaan, zijn niet alleen verbonden door de kunstbeweging De Stijl, maar ook door een snelfietsroute. Langs die route ontwierp kunstenaar Boris Tellegen tien hoge kunstwerken in de vorm van zuilen. Deze zuil staat net voor de ring van de A27 op de gemeentegrens van Utrecht. De geelwitte zuil wordt na zonsondergang verlicht als een soort welkomstbaken in de nacht.

Fietspad Biltse Rading bij de ingang van Park Voorveldse Polder

20 The End of Signature

Zal het schrijven op papier ooit helemaal verdwijnen? Zal schrijven in de toekomst een rare gewoonte van een vervlogen beschaving blijken? Voor de zekerheid vroeg de Poolse kunstenaar Agnieszka Kurant alle bewoners van de Radboudtoren om hun handtekening op papier te zetten. Met behulp van software voegde ze die samen tot één handtekening die ze als een gigantische, bewegende lichtsculptuur op het gebouw projecteerde. Wie schrijft, die blijft.

Catharijnesingel 33

Hier woont nijntje 21

Op de gevel van het nijntje museum komt elke winteravond tussen 17.15 en 23.00 uur de wereld van nijntje tot leven. De projectie is speciaal op de gevel van het museum afgestemd, waardoor alle ramen en deuren open en dicht kunnen, sneeuw zich ophoopt in het raamkozijn en vogeltjes schuilen voor de regen. nijntje is uiteraard zelf ook thuis en komt af en toe naar buiten om gedag te zeggen. Deze vrolijke, winterse voorstelling brengt je linea recta terug naar je kindertijd.

Agnietenstraat 2

22 Temple of Boom

Als een soort ANWB-paddenstoel doemt de Temple of Boom van kunstenaar Rob Birza op in de wijk Lunetten om je de weg te wijzen. De sokkel heeft wel iets van een getrapte Incatempel, terwijl de vier meter hoge bol erbovenop doet denken aan een champignon. 's Nachts is de paddenstoel van binnenuit zacht verlicht, als een reusachtig nachtlampje dat verdwaalde bezoekers en bewoners geruststelt. De 'Boom' is als visuele verrassing in ieder geval niet te versmaden.

Simplonbaan / Oeral (Lunetten)

23 Tunnel onder A2 Leidsche Rijn

Op de fietsroute tussen Leidsche Rijn en het Utrechtse stadscentrum ligt een tunnel die er vooral 's avonds om vraagt om je fietstocht even te onderbreken. In de tunnel onder de A2 speelt het lichtkunstwerk van Herman Kuijer met kleuren, absorptie en reflectie. Lampen projecteren vanuit het plafond verschillende bewegende patronen op het ondergelegen water. De ene keer zijn de patronen en bewegingen dan ook rustig en gelijkmatig, om vervolgens weer te verrassen. Na zonsondergang levert dat een intens spektakel op.

Tunnel Rijksstraatweg (Leidsche Rijn) onder A2

Zover 24

Op het dak van het NS-hoofdgebouw De Inktpot staat sinds 1999 een vliegende schotel geparkeerd. Het kunstwerk draagt de naam Zover. Wat bedoelde kunstenaar Marc Ruygrok hier nou mee? Zijn ze al zo ver gekomen? Hoe veel verder zullen ze nog gaan? Gaan ze ooit weer weg? Zoveel vragen, zo weinig antwoorden. De ufo-bewoners zijn een tijdje niet thuis geweest, maar 's avonds gaan de lampen in de schotel weer aan. Bekijk 'm zelf tijdens je lichtwandeling voordat hij er met de snelheid van het licht vandoor gaat.

Moreelsepark 3

25 REBUS

Korrie Besems maakte dit 26 meter lange neonkunstwerk: lichtkunst en puzzel ineen. Inmiddels een fenomeen onder Utrechtenaren en een begrip in de stad.

Stadsplateau

26 Evening Time is Reading Time

Evening Time Is Reading Time is een bijzonder lichtkunstwerk dat ontstaan is vanuit het Nachtregels-Night Lines-project uit 1991 van het Centraal Museum. De Amerikaanse kunstenaar Allen Ruppersberg besloot destijds in gesprek te gaan met een aantal bewoners van de Korte Smeestraat en ontdekte dat sommigen er nogal bijzondere bezigheden op nahielden. Deze activiteiten heeft hij uitgelicht op persoonlijke uithangborden op twintig woonhuizen. Zoals in veel van zijn werk nam Ruppersberg hier het 'echte leven' als uitgangspunt en maakte zo een werk op de grens van privé en openbaar. De stijl die hij gebruikte grijpt terug op advertenties uit de jaren '60.

Korte Smeestraat

27 Minaretten

Na zonsondergang worden de minaretten van de Ulu Camii Moskee van binnenuit verlicht. Een prachtig aanzicht, dat de moskee laat spreken en symbool staat voor het samenbrengen van mensen.

Moskeeplein 89

Kunst in de openbare ruimte

Utrecht heeft enorm veel mooie kunstwerken in de openbare ruimte. Je loopt ze tegen het lijf in de binnenstad, of ga zelf op zoek naar paeltjes buiten het centrum.

Ben je fan van streetart?

Utrechtse kunstenaars hebben inmiddels heel wat mooie pieces ontwikkeld.
Van enorme muurschilderingen op gebouwgevels tot kleine kunstwerkjes op elektriciteitskastjes.

Beeldmateriaal: Utrecht Marketing en Centraal Museum

Ontdek Utrecht is dé online gids voor het beste van Utrecht.
ontdek-utrecht.nl

OntdekUtrecht

ontdekutrecht

Utrecht winkel / VVV
Domplein 9
Utrecht-winkel.nl

© Utrecht Marketing

Utrecht